

PROGRAM PROFILAKTYKI
REALIZOWANY
W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1
IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W BIAŁOBRZEGACH
w roku szkolnym 2014/2015

Wprowadzenie

Na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dn. 21 maja 2001 roku w sprawie ramowych statutowych publicznych przedszkola i publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. nr 61 poz. 624, z późniejszymi zmianami) nasza placówka stworzyła program profilaktyczny dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, a także naszego środowiska szkolnego. Istotną kwestią, którą uwzględniliśmy w toku prac jest spójność programów nauczania, programu wychowawczego szkoły, planów wychowawców klasowych z programem profilaktycznym.

Po przeanalizowaniu dokumentów szkoły z lat ubiegłych i fachowej literatury stwierdziliśmy, iż nasz program profilaktyczny w znacznej mierze będzie kontynuacją już wcześniej prowadzonych przez szkołę działań o takim charakterze.

Postanowieniem Rady Pedagogicznej z dnia 29 sierpnia 2013 roku powołano zespół do tworzenia Programu Profilaktyki Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białobrzegach. W skład zespołu weszli następujący nauczyciele pracujący w naszej szkole:

- mgr Anna Stefanik-Chochlewicz
- mgr Justyna Bartha
- mgr Julita Zych
- mgr Agata Karasińska

Etapy tworzenia Programu Profilaktyki Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. KEN w Białobrzegach

1. Diagnoza stanu i potrzeb

W celu realizacji zadań zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białobrzegach powołany zespół podjął decyzję o konieczności dokonania środowiskowej diagnozy stanu aktualnego i potrzeb w zakresie profilaktyki. Diagnozy dokonano w oparciu o analizę jakościową i ilościową dokumentacji pedagogicznej, w tym informacji o sytuacji wychowawczej klas uzyskanych na podstawie obserwacji, rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami. Dużą rolę w prawidłowym diagnozowaniu odegrał Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Białobrzegach oraz znajomość środowisk rodzinnych uczniów.

2. Zespół zadaniowy określił zadania główne do realizacji w roku szkolnym 2014/2015:

- ✓ Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego;
- ✓ Kontynuacja podejmowanych przez szkołę działań o charakterze profilaktyczno – wychowawczym związanych bezpośrednio z tematyką zdrowotną;
- ✓ Zwrócenie uwagi na treści związane z higieną pracy umysłowej i potrzebą czynnego wypoczynku oraz kontynuację zajęć edukacyjnych związanych z psychicznym i fizycznym aspektem dojrzewania;
- ✓ Kontynuacja podjętych działań dotyczących szeroko pojętej tematyki bezpieczeństwa dziecka w szkole i poza nią;
- ✓ Profilaktyka agresji i przemocy w szkole;
- ✓ Przeciwdziałanie kontaktom dzieci z substancjami psychoaktywnymi, środkami uzależniającymi, narkotykami, używkami (papierosy, alkohol). Zagrożenia płynące z ich używania dla zdrowia i życia powinny być nadal ukazywane dzieciom. Prezentacja ich szkodliwości powinna opierać się na spotkaniach ze specjalistami z tego zakresu. Kierować je należy nie tylko do uczniów, ale także do rodziców;
- ✓ Agresja - słowna i czynna – co prawda nie występuje w szkole w stopniu nasilonym, jednakże wskazane byłoby sprecyzowanie szczegółowego systemu działań o charakterze profilaktycznym, które pozwoliłyby na :
 - rozpoznawanie wszelkich przejawów agresji w środowisku szkolnym,
 - zapobieganie zachowaniom agresywnym,
 - informowanie dzieci o sposobach szukania pomocy,
 - uczenie alternatywnych zachowań akceptowanych społecznie.

3. Określanie słabych i mocnych stron szkoły

Wspólne poszukiwanie mocnych i słabych stron szkoły w dziedzinie profilaktyki i wychowania z naciskiem na to pierwsze pozwoliło nam określić zarówno zasoby jak i potrzeby szkoły. Jednocześnie wzmacniając mocne strony określiliśmy w jakich formach działań profilaktycznych wcześniej sprawdziła się nasza szkoła.

Do nich należą:

- Systematyczna współpraca z Powiatową Komendą Policji w zakresie bezpieczeństwa i zagrożeń środkami psychoaktywnymi przyjmująca różne formy oddziaływań.
- Pokazy ratownictwa przygotowane przez Powiatową Komendę Straży Pożarnej oraz edukacja pożarnicza uczniów przejawiająca się w konkursach wiedzy oraz plastycznych.
- Szeroko pojęta profilaktyka zdrowotna prowadzona przez lekarzy, pielęgniarkę szkolną, organizacje i instytucje promujące zdrowy tryb życia oraz wychowawców klas.
- Realizacja przez szkołę planów pracy godzin wychowawczych.
- Działalność pozalekcyjna nauczycieli przejawiająca się w prowadzeniu dla uczniów wielu kół zainteresowań, zespołów wyrównawczych, zajęć sportowych, imprez wyjazdowych dalszych i bliższych oraz organizowaniu spotkań z ciekawymi ludźmi.
- Cykl zajęć dla uczniów klas V i VI obejmujący tematykę okresu dojrzewania i przysposobienia do życia w rodzinie.
- Systematycznie prowadzone dyżury przez nauczycieli i uczniów podczas przerw międzylekcyjnych.
- Prowadzenie dożywiania dla dzieci z rodzin ubogich i współpraca z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
- Stała współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w celu diagnozowania uczniów z trudnościami dydaktycznymi, wychowawczymi oraz deficytami rozwojowymi.
- Funkcjonowanie w szkole Samorządów Uczniowskich klas I –III i IV-VI, skupiających uczniów, którzy angażując się do organizacji wielu imprez kulturalnych i charytatywnych wpływają jednocześnie na codzienne życie szkoły.
- Istnienie i dobre funkcjonowanie zajęć dodatkowych, których programy działań zagospodarowują efektywnie wolny czas wielu uczniom naszej szkoły.
- Troska zespołów klasowych i wychowawców o estetykę i wystrój pomieszczeń klasowych, korytarzy i tablic.
- Prowadzona systematycznie pedagogizacja rodziców oraz okresowe spotkania z wychowawcami umożliwiają bezpośrednią analizę problemów wychowawczych i dydaktycznych, ułatwiają poszukiwanie dróg wyjścia.
- Udział rodziców prezentujących różne zawody wspomagających realizację działań profilaktycznych i edukacyjnych uczniów.
- Wizyty pedagoga w domach uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo – poradnictwo.

**Główne cele Programu Profilaktyki
w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 im. KEN
w Białobrzegach**

- wspieranie osobowego rozwoju uczniów jako najważniejszego czynnika chroniącego przed podejmowaniem zachowań ryzykownych,
- wzmacnianie więzi w rodzinie,
- wzmacnianie poczucia wartości i kształtowanie adekwatnej samooceny uczniów,
- przygotowanie dziecka do odpowiedniego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji oraz przyjaźni pomiędzy wszystkimi narodami, grupami etnicznymi, narodowymi i religijnymi,
- kształtowanie u uczniów postaw patriotycznych,
- rozwijanie w dziecku szacunku dla jego tożsamości kulturowej, języka, wartości narodowych kraju, w którym mieszka dziecko, jak i dla innych kultur,
- wspieranie ucznia w sytuacjach trudnych,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- troska o bezpieczeństwo dziecka i higieniczny tryb życia w szkole i poza nią,
- wdrażanie do dbałości o własne prawa i do poszanowania praw innych,
- wyposażenie uczniów w wartości i umiejętności ważne w kontaktach międzyludzkich – tolerancja dla inności,
- przeciwdziałanie agresji i innym patologiom,
- w holu szkolnym i przed budynkiem szkoły znajduje się monitoring. Zapis z kamer będzie wykorzystywany w wyjątkowych sytuacjach, kiedy nie można rozstrzygnąć problemów tradycyjną metodą wychowawczą.

Rodzaj działalności	Zadania	Odpowiedzialny	Termin	Uwagi o realizacji
I. Działania na rzecz wzmocnienia pozytywnych postaw ucznia.	1. Wdrożenie do przestrzegania statutu szkoły, zapoznanie z prawami i obowiązkami uczniów.	Wychowawcy klas I – VI, pedagog szkolny.	Praca ciągła.	Zapoznanie z wybranymi treściami statutu szkoły. Poznanie regulaminu klasy i norm zachowania.
	2. Dbałość o estetykę klasy i znajdujące się w niej sprzęty.	Nauczyciele, wychowawcy klas I – VI .	Cały rok.	
	3. Kształtowanie umiejętności zachowania się wobec pracowników szkoły i pozytywnych relacji między uczniami – wyrabianie postaw wzajemnej pomocy. Przestrzeganie kultury zachowania.	Wychowawcy klas I – VI, pedagog szkolny.	Cały rok.	Wspólne ustalenie regulaminu zachowania się w szkole.
	4. Nauka tolerancji wobec innych, uczenie reagowania na takie zjawiska jak wyłudzenie, bicie, kradzieże.	Wychowawcy klas I – VI, pedagog szkolny.	Cały rok	Lekcje wychowawcze prowadzone przez pedagoga na temat znaczenia tolerancji w życiu człowieka.
	5. Kształtowanie przyjaznego stosunku do nowego kolegi w klasie, osoby niepełnosprawnej.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny.	Cały rok	
	6. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów między uczniami.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog.	Cały rok.	Rozmowy, spotkania z uczniami indywidualne i grupowe; spotkania z rodzicami.

	7. Udzielanie uczniowi przez wychowawcę i zespół klasowy pochwały bądź nagany przed klasą i rodzicami.	Wychowawcy klas.	Praca ciągła.	
	8. Nagradzanie uczniów za postawę okazywania szacunku, pomocy osobom słabszym.	Nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog szkolny.	Praca ciągła.	Pochwały ustne, nagrody, wzorowe oceny z zachowania.
II. Działania dotyczące profilaktyki uzależnień.	1. Propagowanie zdrowego stylu życia m.in. poprzez przeprowadzenie wycieczek, rajdów pieszych i rowerowych, konkursów wiedzy.	Wicedyrektorzy, wychowawcy klas, nauczyciele w – f, przyrody.	Zgodnie z planem wychowawcy klasowego i nauczycieli w-f, przyrody.	„Czwartki lekkoatletyczne”, zajęcia gimnastyki korekcyjnej, wyjazdy na basen, konkurs wiedzy „Zdrowy styl życia”. Innowacja pedagogiczna „Jestem częścią przyrody”
	2. Nauka zachowań asertywnych na zajęciach profilaktyczno – wychowawczych. Zajęcia warsztatowe dotyczące komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zachowań asertywnych.	Wychowawcy klas, psycholog szkolny.	Zgodnie z planami pracy.	
	3. Definicja substancji odurzających, wpływ tychże substancji na organizm dziecka i dorosłego.	Wychowawcy klas, psycholog szkolny	Zgodnie z planami pracy.	

	4. Niebezpieczeństwa płynące z zażywania narkotyków, picia alkoholu czy palenia tytoniu.	Wychowawcy klas. Pedagog, psycholog szkolny.	Praca ciągła - zgodnie z planem wychowawców klasowych, pedagoga, psychologa szkolnego.	Zajęcia profilaktyczne. Prezentacja filmów dydaktyczno – oświatowych na temat uzależnień.
	5. Propagowanie bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu – przeciwdziałanie uzależnieniom.	Katarzyna Klich, Cezary Rogala, nauczyciele zajęć komputerowych.	Luty Praca ciągła podczas zajęć komputerowych.	Dzień Bezpiecznego Internetu.
III. Zdrowie i bezpieczeństwo.	1. Propagowanie zdrowego stylu życia – rozwijanie sprawności i aktywności fizycznej.	Nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia.	Cały rok.	Zajęcia pozalekcyjne – SKS, czwartki lekkoatletyczne, świetlica środowiskowa, koło przyrodnicze, wyjazdy na basen.
	2. Rozpoznawanie sytuacji będących zagrożeniem dla zdrowia lub życia. Uczestniczenie w alarmach przeciwpożarowych	Dyrektor Wychowawcy klas. Strażacy z Powiatowej Komendy Straży Pożarnej	Zgodnie z planem wychowawców klas. Do listopada każdego roku	Alarm przeciwpożarowy organizowany przez Powiatową Komendę Straży Pożarnej
	3. Zasady higieny osobistej i zachęcanie do dbałości o nią. Higiena pracy ucznia i uczenia się. Wartość wypoczynku czynnego i biernego.	Wychowawcy klas, nauczyciele przyrody, w –f, pielęgniarka szkolna.	Zgodnie z planem wychowawców klas, nauczycieli przyrody i pielęgniarki szkolnej	Realizacja ścieżki prozdrowotnej. Organizowanie wycieczek bliższych i dalszych.
	4. Czynniki chorobotwórcze np. bakterie, wirusy oraz substancje szkodliwe dla człowieka.	Wicedyrektorzy, wychowawcy klas IIIb i IVc	Zgodnie z potrzebami, przez okres realizacji programu	Współpraca z SANEPID-em. Realizacja programu profilaktycznego „Nie pal przy mnie, proszę” i „Znajdź właściwe rozwiązanie”

	5. Zasady racjonalnego odżywiania się. Skutki niekontrolowanego i nieprawidłowego odżywiania się – otyłość lub wychudzenie.	Wychowawcy klas, nauczyciele przyrody.	Zgodnie z planem pracy pielęgniarki szkolnej i wychowawców klas.	Spotkanie z pielęgniarką. Udział uczniów w programach: „Owoce i warzywa” (kl. I - III), oraz „Szkłanka mleka” (kl. I - VI).
	6. Czynniki mogące powodować oparzenia np. ogień, wrzątek, substancje chemiczne, prąd elektryczny, promieniowanie słoneczne rośliny i zwierzęta.	Wicedyrektorzy, wychowawcy klas.	Według planów pracy wychowawców klas.	Spotkanie z przedstawicielami Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej.
	7. Udzielanie pierwszej pomocy w sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu.	mgr A. Majcher, mgr T. Szaruch, pielęgniarka, wychowawcy klas.	Zgodnie z planem koordynatorek oraz planem wychowawców klas I, V – VI.	Szkolenie wychowawców klas I, V – VI oraz uczniów w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
	8. Bezpieczne poruszanie się po drogach. Zasady przechodzenia przez jezdnię. Zasady zgłaszania niebezpiecznego zdarzenia. Numery alarmowe do policji, pogotowia, straży pożarnej.	Wicedyrektorzy, wychowawcy klas I, mgr H. Maciejewska, mgr M. Skrzypczyńska mgr K. Pramik	Zgodnie z planem pracy wychowawców klas. Wrzesień 2013 r. Maj 2015 r.	Spotkanie z przedstawicielami Policji. Zajęcia BRD. Egzamin na kartę rowerową.
	9. Edukacja pierwszoklasistów w zakresie bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo w domu, w szkole, na drodze i w czasie zabawy.	Wicedyrektorzy, wychowawcy klas I	listopad	

	10. Bezpieczne korzystanie z komputera, Internetu i telefonu komórkowego. Niebezpieczeństwa płynące z nadmiernego korzystania z tychże mediów.	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog.	Zgodnie z planem pracy wychowawców, pedagoga, psychologa.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia profilaktyczne „Bezpieczeństwo w Internecie” Prezentacja na stronie internetowej szkoły dla uczniów i rodziców „Bezpieczny Internet”. Spotkanie z funkcjonariuszem Policji.
	11. Wybiórcze i krytyczne oglądanie programów telewizyjnych przez dzieci i młodzież. Odróżnianie fikcji od rzeczywistości w przekazach medialnych. Wzorce i styl życia propagowane przez media np. wygląd fizyczny, styl życia.	Wychowawcy klas.	Zgodnie z planem pracy wychowawców klas.	
	12. Bezpieczne spędzanie czasu.	mgr B. Szymańska, mgr J. Morawiec mgr E. Woźna,	Listopad 2014r.	Konkurs plastyczny – profilaktyczny „W mojej rodzinie czuję się bezpiecznie”, konkurs wiedzy „Potrafię zachować się bezpiecznie” w ramach programu „Bezpieczna Szkoła”
	13. Instytucje i organizacje pomocowe dla ofiar przemocy i osób będących świadkami krzywdzenia. Interwencja kryzysowa wobec uczniów.	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny.	Według potrzeb.	Wg planu pracy wychowawców klas IV – VI, psychologa i pedagoga szkolnego. Współpraca pedagoga z Interdyscyplinarnym zespołem ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy MGOPS.

	14. Rodzina i jej podstawowe funkcje – zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego dzieci oraz rozwijanie ich osobowości. Rodzice jako wzorce postaw moralnych.	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny.	Przez okres realizacji programów profilaktycznych.	Kontynuacja programów profilaktycznych. Współpraca z Miejsko - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
	15. Bezpieczny wypoczynek nad wodą.	Wicedyrektorzy	czerwiec 2015 r.	Spotkanie z przedstawicielami WOPR-u.
	16. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w czasie pobytu w szkole. Angażowanie uczniów do pełnienia dyżurów na korytarzu.	Opiekunowie SU.	Praca ciągła.	Wg opracowanego harmonogramu
	17. Pomoc rodziców przy organizowaniu imprez szkolnych i pozaszkolnych.	Rada Rodziców, wychowawcy klas.	Zgodnie z planem pracy wychowawcy.	
	18. Rozwijanie w dziecku szacunku do innych narodów, nacji, kultur.	Dyrektor, Wicedyrektorzy, wychowawcy klas	Cały rok	Koledzy z Syrii. Nawiązanie współpracy z Fundacją „Ocalenie” zajmującą się uchodźcami, repatriantami.
IV. Działania na rzecz	1. Uświadomienie, że wszelkie zjawiska przemocy są naruszeniem dóbr i praw człowieka.	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog.		Zapoznanie z Konwencją Praw Człowieka.

zmniejszenia przejawów agresji i przemocy.	2. Wspieranie ucznia w sytuacjach trudnych. Porady indywidualne, opieka psychopedagogiczna.	Pedagog, psycholog szkolny.	Według potrzeb.	Skrzynka problemów – możliwość zgłaszania różnych problemów do pedagoga, psychologa oraz Rzecznika Praw Ucznia bez konieczności osobistego kontaktu.
	3. Budowanie systemu wartości uczniów poprzez właściwe zachowanie się podczas uroczystości szkolnych, koncertów, przedstawień teatralnych, rozgrywek sportowych.	Wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycznego.	Cały rok.	
	4. Doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli i rodziców. Wpływ szkoły na rozwój społeczny i emocjonalny uczniów poprzez stworzenie przyjaznego klimatu między nauczycielem i uczniem oraz eliminowanie niewłaściwych zachowań i agresji.	Nauczyciele, wychowawcy klas I - VI.	Praca ciągła.	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań. Działalność świetlicy środowiskowej.
	5. Konsekwentne wdrażanie i przestrzeganie regulaminu zachowania w szkole. Wykorzystanie nagród i kar.	Wszyscy pracownicy szkoły.	Praca ciągła.	

	6. Pogadanki z uczniami na temat agresji i przemocy. Zajęcia warsztatowe: „Jak sobie radzić z negatywnymi emocjami”.	Psycholog szkolny, wychowawcy klas I – VI .	Zgodnie z tematyką lekcji wychowawczych i planem psychologa szkolnego.	„Bezpieczna Szkoła” – prezentacja dla uczniów klas I-III.
	7. Jak skutecznie rozwiązywać konflikty – zajęcia psychoedukacyjne, warsztaty przeciwko agresji.	Pedagog, psycholog szkolny, wychowawcy klas.	Zgodnie z planami pracy wychowawców, pedagoga, psychologa.	W ramach akcji „Bezpieczna Szkoła” zajęcia profilaktyczne, na których ustalane będą zasady przeciwko agresji i przemocy wśród uczniów.
	8. Bieżąca informacja rodziców o negatywnych zachowaniach dziecka w szkole i poza nią. Wspólne wypracowanie kierunku działań naprawczych.	Wychowawcy klas, pedagog, psycholog szkolny.	Praca ciągła.	Realizacja wniosków z analizy raportu o stanie bezpieczeństwa w szkole przygotowana przez pedagoga i psychologa.
	9. Przygotowanie gazetek. Propagowanie wiedzy dotyczącej praw dziecka i ucznia w szkole oraz zasad bezpieczeństwa.	Samorząd Uczniowski, pedagog szkolny.	Zgodnie z harmonogramem.	Przygotowanie gazetek tematycznych. Spotkania pedagoga z uczniami.
	10. Powołanie szkolnego Rzecznika Praw Ucznia reprezentującego sprawy uczniów zgodnie z zadaniami Rzecznika Praw Ucznia.	mgr Katarzyna Klich	Praca ciągła.	Spotkania indywidualne z uczniami. Współpraca z dyrektorem, pedagogiem szkolnym, samorządem uczniowskim.